

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автор: В.Д. Лагутін, доктор. екон. наук, проф.

Програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри економічної теорії та конкурентної політики 26.02.2020 р., протокол №11.

Рецензенти: Карп'юк О.П., канд. екон. наук, Департамент досліджень і розслідувань ринків невиробничої сфери Начальник відділу ринків зв'язку та телекомунікацій
Герасименко А.Г., докт. екон. наук, проф.

**СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ /
MODERN ECONOMIC THEORIES**

ПРОГРАМА / COURSE SUMMARY

ВСТУП

Програма дисципліни «Сучасні економічні теорії» призначено для аспірантів КНТЕУ наукових спеціальностей 051 – Економіка, 071 – Облік та оподаткування, 072 – Фінанси, банківська справа та страхування, 073 – Менеджмент, 075 – Маркетинг, 281 – Публічне управління та адміністрування, 292 – Міжнародні економічні відносини.

Програму підготовлено відповідно до Стандартів вищої освіти КНТЕУ із зазначених спеціальностей та відповідних освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії КНТЕУ.

Програма дисципліни «Сучасні економічні теорії» складається з таких розділів:

- 1 Мета, завдання та предмет дисципліни.
- 2 Передумови вивчення дисципліни як обов'язкової компоненти освітньо-наукової програми.
- 3 Результати вивчення дисципліни.
- 4 Зміст дисципліни.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Сучасні економічні теорії» є надання фундаментальних теоретичних знань з проблем розвитку економічної теорії ХХІ ст. формування уявлення про основні напрями розвитку сучасної економічної теорії, систематизування поглядів представників основних шкіл та течій економічної науки та сутності механізмів функціонування економічних систем, формування сучасного економічного мислення.

Завданням вивчення дисципліни «Сучасні економічні теорії» є надання аспірантам ґрунтовних знань в царині змісту сучасних моделей розвитку економічної теорії, напрямів еволюції економічної науки ХХІ ст., сутності основних наукових трендів та напрямів сучасної економічної теорії.

Предметом вивчення дисципліни є сучасний стан економічної науки; парадигми, концепції, програми головних шкіл, напрями, теорії їх представників.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ОБОВ'ЯЗКОВОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

знання

- основ економічної теорії (політична економія, мікроекономіка, макроекономіка);
- основ методології наукових досліджень (філософські засади економіки, загально наукові методи, системний підхід, синергетична методологія);

вміння

- працювати з джерелами наукової економічної літератури, включаючи англомовні джерела.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Сучасні економічні теорії», як обов'язкова компонента освітньо-наукової програми, забезпечує оволодіння аспірантами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання:

051 Економіка

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньо-науковою програмою</i>		
ЗК 1	Системний науковий світогляд та загальний культурний кругозір	1, 6
ЗК4	Здатність до критичного аналізу фактів та синтезу нових наукових ідей на основі логічних аргументів	1-6
ЗК8	Здатність швидко адаптуватись до зміни умов і ефективно діяти в нових ситуаціях	2-5, 6
<i>Фахові компетентності за освітньо-науковою програмою</i>		
ФК1	Здатність до дослідження, порівняння, узагальнення, систематизації основних концепцій та теорій, формулювання та обґрунтування наукових підходів до вирішення актуальних питань економічного розвитку	1-6
ФК2	Знання принципів організації сучасних економічних систем (мікро-, мезо- та макрорівня), здатність до формування системи знань щодо їх стану, особливостей, тенденцій і перспектив розвитку	2-5
ФК7	Здатність визначати ключові детермінанти економічного розвитку, оцінювати їх вплив на стратегії поведінки економічних суб'єктів та зміну економічної системи в цілому	2-6
ФК10	Здатність адаптувати іноземний досвід до потреб окремого підприємства, галузі, національної економіки в умовах глобалізації	4-5

<i>Програмні результати навчання за освітньо-науковою програмою</i>		
ПРН4	Вміння абстрактно мислити, аналізувати та синтезувати економічну інформацію в складних і непередбачуваних умовах	1-6
ПРН9	Здатність визначати фактори та індикатори їх впливу на розвиток економічних систем мікро-, мезо- та макрорівні	2, 3
ПРН10	Опанування підходів до моделювання складних економічних процесів, прогнозування їх розвитку в умовах динамічних соціо-економічних перетворень	4,5
ПРН11	Здатність до розробки конкретних пропозицій до удосконалення господарського механізму мікро-, мезо- та макроекономічних систем	2-5
ПРН14	Здатність діяти у складних та непередбачуваних ситуаціях, адаптуватись до нового середовища у професійній діяльності	4-6

071 Обліку і оподаткування

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньо-науковою програмою</i>		
ЗК 01	Вміння виявляти проблеми, визначати та вирішувати завдання	1, 6
ЗК 05	Здатність генерувати нові ідеї на підставі креативного мислення	1,3
ЗК 10	Здатність формувати систему культурний науковий світогляд, діяти на основі етичних міркувань (мотивів) та професійної етики	1,6
<i>Фахові компетентності за освітньо-науковою програмою</i>		
СК 01	Здатність продукувати власні наукові та практичні ідеї на принципах академічної культури і доброчесності, розвивати нові напрями наукових досліджень для різних галузей знань	3, 4
СК 08	Здатність публічно представляти, захищати результати своїх наукових і практичних досліджень, обговорювати їх і дискутувати з науково-професійною спільнотою	3, 4, 6

<i>Програмні результати навчання за освітньо-науковою програмою</i>		
ПР 01	Вміти розвивати та підвищувати свій науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері економіки, управління та адміністрування на основі етичних міркувань (мотивів)	1-6
ПР 06	Проводити міждисциплінарні наукові дослідження, які мають загальнодержавний характер для типологічно однорідних умов (економічних систем. Видів діяльності)	1-6

072 Фінанси, банківська справа та страхування

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньо-наукової програмою</i>		
ЗК 3	<i>Здатність до проведення наукових досліджень із застосуванням новітніх методів наукового пошуку. Використання загальнонаукових знань при застосуванні методів наукових досліджень</i>	1-6
ЗК 4	Здатність до дослідження причин виникнення, розвитку економічних явищ та процесів, аналізу економічних ситуацій з позицій різних сучасних економічних концепцій	1-6
ЗК 5	Здатність користуватися бібліографічними ресурсами в процесі наукового пошуку, аналізувати різні види бібліографічної інформації, систематизувати літературу та складати огляди та анотацію з економічних питань	1-2, 4, 6
ЗК 6	Здатність аналізувати, узагальнювати та оцінювати різноманітні явища та процеси з урахуванням сучасних економічних концепцій	1-6
ЗК 8	Здатність до розробки та обґрунтування висновків і узагальнень щодо теоретичних та практичних питань фінансово-економічній сфері	1-6
<i>Фахові компетентності за освітньо-науковою програмою</i>		
ФКЗ	Здатність досягати наукових результатів, що переосмислюють наявні та створюють нові цілісні знання відповідно до актуальних проблем розвитку фінансово-економічних відносин з використанням новітніх методів наукового дослідження	2, 4

ФК4	Здатність до застосування комплексного системного підходу при проведенні аналізу, оцінюванні та формулюванні обґрунтованих висновків, пропозицій щодо розробки та реалізації фінансової політики держави, монетарної політики центрального банку, розвитку ринку фінансових послуг та представлення результатів наукового дослідження з використанням сучасних методів	4, 6
<i>Програмні результати навчання за освітньо-науковою програмою</i>		
ПРН 3	Проявляти вмінні абстрактно мислити, аналізувати та синтезувати фінансово-економічну інформацію в складних і непередбачуваних умовах	2, 4
ПРН 5	Здійснювати наукове дослідження та оприлюднювати його результати з вмінням виокремлювати особистий внесок	4, 6
ПРН 13	Уміння усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, управління науковими проектами та / або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень	1-6
ПРН 16	Уміння проводити наукові дослідження, визначати нові підходи, напрями, шляхи вирішення завдань	1-6

073 Менеджмент

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньо-наукової програмою</i>		
ЗК 3	Здатність усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою.	1-6
ЗК 4	Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, зокрема здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, застосовування баз даних та інших електронних ресурсів, спеціалізованого програмного забезпечення у науковій діяльності	3, 6

<i>Фахові компетентності за освітньо-науковою програмою</i>		
ФК1	Здатність засвоювати основні концепції, розуміти теоретичні і практичні проблеми, історію розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку, зокрема, у менеджменті та дотичних до нього міждисциплінарних напрямках	1-6
ФК3	Здатність до дослідження, порівняння, узагальнення, систематизації основних соціально-економічних концепцій та теорій, формулювання та обґрунтування наукових підходів до використання сучасних інструментів ефективного менеджменту підприємства	1-5
<i>Програмні результати навчання за освітньо-науковою програмою</i>		
РН 1	Мати передові концептуальні та методологічні знання з менеджменту і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій	1-6
РН 6	Глибоко розуміти загальні принципи та методи управлінських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці	1, 3, 6

075 Маркетинг

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньо-наукової програмою</i>		
ЗК 1	Володіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору	1-6

<i>Фахові компетентності за освітньо-науковою програмою</i>		
ФК5	Здатність обґрунтовано обирати та використовувати методи та інструменти наукових досліджень у сфері маркетингу	1-6
ФК 7	Здатність аналізувати функціонування ринків та підприємств з позицій сучасної економічної теорії	1-3
<i>Програмні результати навчання за освітньо-науковою програмою</i>		
ПРН 1	Демонструвати системний науковий світогляд, знання сучасних наукових теорій та концепцій у сфері маркетингу, володіння науковою термінологією	1-6
ПРН 4	Вибирати та використовувати загальнонаукові та спеціальні методи наукових досліджень в сфері маркетингу	1, 3, 6
ПРН 16	Аналізувати функціонування ринків та підприємств з позицій сучасної економічної теорії	1-3

281 Публічне управління та адміністрування

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньо-науковою програмою</i>		
ЗК 1	Системний науковий світогляд та загальний культурний кругозір	1-6
ЗК 4	Здатність до критичного аналізу фактів та синтезу нових наукових ідей на основі логічних аргументів	1-4, 6
ЗК 8	Здатність швидко адаптуватись до зміни умов і ефективно діяти в нових ситуаціях	1, 6
<i>Фахові компетентності за освітньо-науковою програмою</i>		
ФК1	Здатність до дослідження, порівняння, узагальнення, систематизації концепцій та теорій, формулювання та обґрунтування наукових підходів до вирішення актуальних питань публічного управління та адміністрування	1-6
ФК 2	Здатність до формування системи знань в галузі публічного управління та адміністрування, особливостей, тенденцій і перспектив	1-5

ФК 7	Здатність визначати ключові детермінанти сталого розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому рівнях	1-4
ФК 10	Здатність представляти органи публічного управління та налагоджувати ефективні комунікації між органами публічного управління, підприємствами, установами та організаціями різних форм власності	1-6
<i>Програмні результати навчання за освітньо-науковою програмою</i>		
ПРН 4.	Вміння абстрактно мислити, аналізувати та синтезувати інформацію в складних і непередбачуваних умовах	1-6
ПРН 9.	Здатність надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування і на різних стадіях їх підготовки	1, 6
ПРН 10.	Здатність організувати та управляти процесом змін в організації, галузі, регіоні з використанням технологій ризик-менеджменту, методів сценарного аналізу та прогнозування	1-6
ПРН 11.	Здатність розробляти стратегічні документи розвитку систем на загальнодержавному, регіональному, місцевому рівнях	1-5
ПРН 14.	Здатність діяти у складних та непередбачуваних ситуаціях, адаптуватись до нового середовища у професійній діяльності	1-5

292 Міжнародні економічні відносини

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньо-наукової програмою</i>		
ЗК 2.	Здатність формувати системний науковий світогляд, проявляти креативність, продукувати і приймати обґрунтовані рішення	1-6
ЗК 3.	Здатність до абстрактного, критичного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів і перевірених фактів в умовах обмеженості часу і ресурсів з урахуванням принципів тайм-менеджменту	1, 2, 6

<i>Фахові компетентності за освітньо-науковою програмою</i>		
ФК1	Здатність демонструвати глибокі знання сучасних теоретичних, методологічних та методичних засад функціонування і розвитку світового господарства та міжнародних економічних відносин	1-6
ФК 2.	Здатність до формування наукового цілісного уявлення про економічну єдність світу, регуляторні механізми міжнародних економічних відносин на національному, регіональному та міжнародному рівнях в умовах сучасних процесів конвергенції і дивергенції	1, 2, 5
ФК 6.	Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері міжнародних економічних відносин та бізнесу	1-6
ФК 7.	Здатність до дослідження, порівняння, узагальнення, генерування основних економічних концепцій з ідентифікацією тих економічних учень та доктрин, які дозволяють поглибити аналіз світогосподарських процесів і форм міжнародних економічних відносин	1-6
<i>Програмні результати навчання за освітньо-науковою програмою</i>		
ПРН 2.	Демонструвати системний науковий світогляд, уміння креативно мислити, формулювати висновки і розробляти рекомендації, пропонувати неординарні підходи з використанням новітніх технологій у розв'язанні поставлених завдань	1, 5, 6
ПРН 3.	Узагальнювати, критично мислити й аналізувати явища та проблеми, які вивчаються, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах загальнонаукової методології	1-6
ПРН 7.	Аналізувати та застосовувати концептуальні моделі, науковий доробок вітчизняних та зарубіжних вчених, фундаментальні постулати та теорії, парадигми глобального економічного розвитку, новітні підходи до функціонування і розвитку світового господарства та міжнародних економічних відносин	1-6

ПРН 8.	Мати наукове цілісне уявлення про економічну єдність світу, регуляторні механізми міжнародних економічних відносин на національному, регіональному та міжнародному рівнях в умовах сучасних процесів конвергенції і дивергенції	1-2, 5
ПРН 12.	Аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері міжнародних економічних відносин та бізнесу	5-6
ПРН 13.	Провадити дослідження основних економічних концепцій з метою ідентифікації економічних учень та доктрин, які дозволяють поглибити аналіз світогосподарських процесів і форм міжнародних економічних відносин	1-6

4. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Економічна теорія на сучасному етапі розвитку

Історична еволюція економічної теорії (стислий огляд). Єдність і багатоманітність сучасних економічних теорій. Розвиток основних напрямів сучасної економічної теорії: неокейнсіанство, неокласична доктрина, неінституціоналізм. Еволюційна економічна теорія. Поведінкова економіка. Нові методи економічних досліджень. Новітні технології економічного аналізу. Економісти – лауреати Нобелівської премії з економіки.

Проблема кризи сучасної економічної теорії як відображення загальної кризи глобальної економіки. Суперечності лібералізму і дирижизму. Сучасний мейнстрім в економічній теорії.

Теорії трансформації економіки і суспільства. Концепції постіндустріального суспільства і економіки знань Дж.Гелбрейта і А.Тоффлера. Основні теорії трансформаційних станів економіки постсоціалістичного періоду (Дж.Стігліц). Екологічні імперативи економічного розвитку ХХІ ст. Економіка і технології індустрії 4.0.

Економічні погляди Я.Тінбергена як основоположника базової теорії економічної політики. Теорія суспільного вибору. Дж Б'юкенен та його теорія "конституції економічної поведінки".

Поведінкова і експериментальна економічна теорія. Модель обмеженої раціональності Г.Саймона. Інтеграція результатів психологічних досліджень в економічну науку (Д.Канеман). Кліометрія. Наукові дослідження Р.Фогеля. Нові теорії прогнозування (К. Грейнджер, Р. Енгл). Розподіл Т.-М. Ховельмо. Теорія Р.Коуза в сучасному економічному аналізі.

Сучасний етап розвитку економічної теорії в Україні.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1-5

Додатковий: 6, 8, 9-15, 17, 19-26, 30, 32, 34, 38-40, 44, 46, 50.

Інтернет-джерела: 44, 46-50.

Тема 2. Сучасні макроекономічні теорії

Історична еволюція макроекономічних концепцій (стислий огляд). Спроби макроекономічного пояснення причин і наслідків глобальної фінансової економічної кризи 2008-2009 рр. Теоретичні засади нової економічної реальності.

Р. Стоун про теоретичні засади системи національних рахунків. Теорія нерівномірних поштовхів. Економетричний метод аналізу Р.Фріша. Теорія неокласичного синтезу П.Самуельсона. Теорія раціональних очікувань. Теорія ділових циклів і нова класична макроекономіка Р.-Е. Лукаса. Концепція спонтанного характеру ринкового порядку Ф.Хайека. Ф. Кідланд і Е. Прескотт про вплив фактору часу на макроекономічну політику. Теорія міжчасового обміну Е. Фелпса в макроекономічній політиці. Емпіричні дослідження причинно-наслідкових зв'язків у макроекономіці Т. Сарджента, К. Сімса.

Теорія суспільного господарства як сукупності локальних ринків з замкнутими системами ціноутворення М.Алле. Концепція дуалістичної економіки. Двохсекторна модель А.-В.Льюїса.

Кількісний підхід у формуванні теорії економічного зростання. Дослідження С.-С.Кузнеца і Р.-М.Солоу в галузі теорії економічного зростання.

Теорія вибору економічної політики Р.Мандела.

Сучасний етап розвитку макроекономічної науки в Україні.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1-4

Додатковий: 9, 12, 16-17, 21, 25, 27, 30-31, 37, 42

Інтернет-джерела: 44, 47-50

Тема 3. Сучасні теорії мікроекономічного аналізу

Історична еволюція мікроекономічних концепцій (стислий огляд).

Еволюція теорії економіки ринків. Теорія ринків із асиметричною інформацією (Дж. Айкерлоф, М. Спенс, Дж. Стігліц). Поведінка споживачів у дослідженнях Д.МакФеддена. Закон ринкової поведінки. Модель загальної економічної рівноваги Ерроу-Дебре. Еволюція теорії ринкової поведінки споживача. Теорія дефіциту Я.Корнаї. Проблема загальної рівноваги ринків. Аналіз ринків з моделями пошуку П. Даймонда, Д. Мортенсена, К. Піссарідеса.

Різноманітність сучасних теорій фірми. Теорія фірми Р.Коуза. Теорія промислової організації. Теорія вертикальної інтеграції Дж.Стіглера. Теорія стабільного розподілу та практику устрою ринку Е. Рота, Л. Шеплі. Теорія ігр і

стратегічна поведінка на ринку.

Сучасна теорія конкуренції. Проблема ефективної конкуренції і кооперації. Дослідження ринкової влади та її регулювання Ж. Тіролем.

Мікроекономічна теорія людського капіталу Г.Беккера і Т.Шульца. Теорія життєвого циклу споживача Дж.Хекмена. Теорії розподілу ресурсів. Теорія оптимального розподілу ресурсів Л.Канторовича.

Р. Ауманн і Т. Шеллінг про сутність економічного конфлікту та співпрацю на основі аналізу теорії ігор. Теорії оптимальних механізмів в мікроекономіці (Л. Гурвич, Е. Мескін, Р. Маерсон). Аналіз економічного управління Е.Острома та О. Вільямсона.

Сучасний етап розвитку мікроекономічного аналізу в Україні.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1-4

Додатковий: 17, 25, 29-30, 32, 36, 37

Інтернет-джерела: 44-50

Тема 4. Сучасні теорії грошей і фінансів

Історична еволюція теоретичних концепцій грошей і фінансів (стислий огляд).

Новітня кількісна теорія грошей М.Фрідмена. Теорія попиту на гроші. Монетарна концепція М.Алле. Модель управління готівкою Баумоля-Тобіна. Теорія децентралізації грошей (Ф.Хайєк). Гроші в умовах цифрової економіки (біткоїн). Сучасні теорії інфляції.

Етапи розвитку теорії інвестицій. Теорія інвестицій Дж. Тобіна. Сучасна теорія портфельних інвестицій. Теорія вибору портфелю Г.-М. Марковіца. Теорії ринків капіталів. Теорія оцінки ринкової вартості активів М.-С. Скоулза. і Ф.Блека. Емпіричний аналіз цін на активи Л. П. Гансена, Р.Шиллера.

Сучасний етап розвитку теорії грошей і фінансів в Україні.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1-4

Додатковий: 16-17, 21, 25, 30, 42-43

Інтернет-джерела: 44, 47-50

Тема 5. Сучасні теорії світового господарства і глобалізації

Історична еволюція теоретичних концепцій міжнародної економіки (стислий огляд). Глобалізм і антиглобалізм в сучасній економічній теорії. Концепція світо-системного аналізу І.Валерстайна.-

Модель міжгалузевого балансу всесвітньої економіки В.Леонтьєва. Внутрішня та зовнішня рівновага в теорії міжнародної економічної політики

Дж.-Е.Міда. Теорія глобальних ланцюгів створення доданої вартості Г.Джерефі.

Неокласична теорія міжнародного руху капіталу. Теорія міжнародної торгівлі Е. Хекшера та Б.-Г.Уліна. Теоретичний аналіз сучасних торговельних війн. Теорія всесвітнього господарства і торгівлі П.Кругмана. Аналіз торговельних моделей і місць розташування економічної активності. Модель нової торговельної революції.

Теорія оптимальних валютних зон Р.Манделла. Теоретичні засади міждержавної економічної інтеграції (ЄС). Проблеми міжнародної координації економічної політики.

Теорії модернізації економік країн, що розвиваються. Теорія А.Льюїса про мобілізацію внутрішніх джерел зростання економіки. Теорія бідності А.Сени.

Сучасний етап розвитку теорії світового господарства і глобалізації в Україні.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1-4

Додатковий: 11-12, 17-18, 25, 28, 30,

Інтернет-джерела: 44, 46-50

Тема 6. Методологічна роль економічної теорії у розвитку прикладних наук

Сучасна філософія науки. Економічна теорія як методологічна база конкретних економічних досліджень. Вибір методів конкретних економічних досліджень залежно від об'єкта вивчення. М. Фрідман про методологію позитивної економічної науки. Онтологічні, гносеологічні і аксіологічні засади сучасної економічної науки. Методологія футурологічного аналізу.

Концепція «парадигм» і «наукових революцій» Т.Куна. Методологічна теорія К.Поппера. Сучасні погляди на економічний позитивізм. Теорія дослідницьких програм І.Лакатоса. Теорія ігор Дж.-Ф.Неша і Дж.-Ч.Харшані. Сучасні теорії економетричного моделювання. Експериментальні методи в економічній теорії.

Основні школи методології: австрійська методологічна школа (Л.фон Мізес, Ф. Хайєк, К. Поппер), неокейнсіанство, неокласична школа (М. Фрідмен, Р.Лукас, М.Блауг), інституціоналізм і неінституціоналізм (Дж.Гелбрейт, Д.Норт, О.Уільямсон, Дж.Б'юкенен). Інституціональна теорія права.

Класифікація методів економічних досліджень. Еволюційний метод в економічних дослідженнях (Й.Шумпетер, Р.Нельсон, С.Уінтер).

Сучасний етап розвитку економічної методології в Україні.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1, 5

Додатковий: 7, 10, 13-15, 19, 24, 26, 35, 41

Інтернет-джерела: 44-50

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ОСНОВНИЙ

1. Блауг М. (2001). *Економічна теорія в ретроспективі*. К.: Основи. 670с.
2. *Історія економіки та економічної думки : ХХ – початок ХХІ ст. (2011). За ред. В.В. Козюка, Л.А. Родіонової*. К. : Знання. 582с.
3. Шумпетер Й. А. (2001). *Теория экономического анализа: В 3 т. СПб.: Экон. школа.*
4. Чухно А.А. (2007). *Сучасні економічні теорії*. К.: Знання. 878 с.
5. Ross D. (2014). *Philosophy of economics*. New York: Palgrave Macmillan. 341 p.

ДОДАТКОВИЙ

6. Безгін К.С. Ушкальов В.В. (2019). *Поведінкова економіка: епістемічний поворот із трактуванні раціональності*. *Економіка України*. № 7-8. С. 3-15.
7. Блауг М. (2004). *Методология экономической науки, или как экономисты объясняют*. М. : Вопросы экономики. 416 с.
8. Вебер М. (1994). *Протестантська етика і дух капіталізму*. К.: Основи. 261 с.
9. Вернадський І. (2009). *Витоки. Творча спадщина у контексті історії економічної думки в Україні*. К. Знання. 862 с.
10. Гайдай Т. (2008). *Парадигма інституціоналізму: методологічний контекст*. К.: Київ. ун-т. 296 с.
11. Геєць В.М. (2017). *Особливості взаємозв'язку економічних та політичних трансформацій на шляху до реконструктивного розвитку економіки України*. *Економіка України*. № 10. С. 3-17.
12. Геєць В.М. (2018). *Ендогенізація розвитку економіки у вимірі рівноправності відносин держави, бізнесу та суб'єктів голосування*. *Економіка України*. № 7. С. 3-19
13. Гриценко А. (2008). *Економічна теорія в сучасному світі*. *Екон. України*. № 10.
14. Гриценко А.А. (2018). *Економічна освіта: шлях від теорії до практики*. *Економіка України*. № 10. С. 53-70.
15. Зайцев Ю.К., Москаленко О. М. (2018). *Сучасна політична економія як теоретична основа економічного розвитку суспільства: У 2 кн. Кн. І.*

Філософсько-методологічні засади архітекtonіки предмета сучасної політичної економії: К.: КНТЕУ. 397 с.

16. Зверяков М.І., Грималюк А.В. (2019). Економічна теорія, державна політика і публічне управління. *Економіка України*. № 11-12. С. 3-33.
17. *Економічна теорія (основи економічної теорії):* (2016). В.Д. Лагутін, Ю.М. Уманців, Т.А. Щербакова, Т.С. Ожелевська, Л.В. Лебедева; за заг.ред. В.Д. Лагутіна. К.:Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 637 с.
18. Кораблін С.О. (2019). Китай: інвестиційні амбіції, обмеження та можливості. *Економіка і прогнозування*. № 3. С. 138-157.
19. Крючкова І. (2019). Економічна теорія та природний закон. *Економічна теорія*. № 2. С. 5-28.
20. Лагутін В.Д. (2017). Стабільність суспільного розвитку: досвід міждисциплінарного дослідження. *Економічна теорія*. № 2. С. 5-18.
21. Лагутін В.Д. (2018). Інститути та економічні механізми стабільності та розвитку суспільства в Україні. *Економіка України*. № 9. С. 13-25.
22. Мазараки А.А. (2006). Торговля. Деньги. Менталитет. К.: Книга. 631 с.
23. Мазараки А.А. (2004). Философия денег. К.: Киев. нац. торг.-экон. ун-т. 718 с.
24. Норт Д. (2000). Институции, институційна зміна та функціонування економіки / Д. Норт. К. : Основи. 198 с.
25. *Панорама экономической мысли конца XX столетия* (2002). В 2-х т. СПб.: Экон. школа.
26. Пікетті Т. (2016). Капітал у ХХІ столітті. К.: Наш Формат. 696 с.
27. Сен А. Свобода, єдиногласие и права. Режим доступу: http://www.seinstitute.ru/Files/veh4-1-6_Sen_p195-248.pdf.
28. Сіденко В.Р. (2017). Важкі дилеми оновлення глобальної інституційної архітекtonіки. *Економіка України*. № 4. С. 3-21.
29. Слуцький Є. (2007). Визнання. Творча спадщина з погляду сучасності. К.: Знання. 919 с.
30. Українська економічна думка. К. : Знання, 2007. 694 с.
31. Acemoglu D., Robinson J. (2012). Why nations fail: The origins of power, prosperity and poverty. N. Y.: Crown. 397 p.
32. Becker G. S. (1976). Economic Approach to Human Behaviour. Chicago: University of Chicago Press. 282 p.
33. Coase R. (1984). The New Institutional Economics. *Journal of Institutional and Theoretical Economics*. 140 (1). P. 229-231.
34. Cooter R., Ulen T. (2016). Law and Economics, 6th edition. Berkeley Law Books. 228 p.

35. Hausman D. M., McPherson M.S. (2006). *Economic Analysis, Moral Philosophy, and Public Policy*. Cambridge University Press. 335 p.
36. Hodgson G. (2007). *Institutions and Individuals: Interaction and Evolution*. *Organization Studies* 28 (1). P. 95-116.
37. Marshall A. (1890). *Principles of Economics*. Volume: 1. London: Macmillan and Co. 1018 p.
38. Milonakis D., Fine B. (2009). *From Political Economy to Economics: Method, the Social and the Historical in the Evolution of Economic Theory*. London, New York: Routledge. 312 p.
39. North D. C. (1990). *Institutions, institutional change and economic performance*. Cambridge: Cambridge University Press. 202 p.
40. Fourcade Marion. (2009). *Economists and Societies*. Princeton: Princeton University Press. 354 p.
41. Popper K. (1994). *The myth of the framework: In defence of science and rationality*. London: Routledge. 212 p.
42. Schwab K. (2017). *The fourth industrial revolution*. New York: Crown Business. 198 p.
43. Weizsaecker E., Wijkman A. (2018). *Come On! Capitalism, Short-termism, Population and the Destruction of the Planet*. New York. Springer. – Verlag. 204 p.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

44. *American Economic Review*. Режим доступу.
<https://www.aeaweb.org/journals/aer>
45. *The Journal of Economic Methodology*. Режим доступу.
<https://www.tandfonline.com/loi/rjec20>
46. *Journal of Political Economy*. Режим доступу.
<https://www.journals.uchicago.edu/toc/jpe/current>
47. *Journal of Institutional and Theoretical Economics*. Режим доступу.
www.scimagojr.com › journalsearch
48. *The Journal of Law and Economics*. Режим доступу.
<https://www.journals.uchicago.edu/toc/jle/current>
49. *Oxford Review of Economic Policy*. Режим доступу.
<https://academic.oup.com/oxrep>
50. Лауреати Нобелівської премії з економіки. Режим доступу:
<http://www.nobel.knute.edu.ua>